

เอกสารประกอบการสอนรายวิชา

รายวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง และการแสดงเพลงพื้นบ้านของไทย

รหัสรายวิชา PER2615

โดย

มนัญชยา เพชรูจี

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2567

เอกสารประกอบการสอนรายวิชา

รายวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง และการแสดงเพลงพื้นบ้านของไทย
รหัสรายวิชา PER2615

มนัญชยา เพชรูจี
ศศ.ม. (ศิลปะการแสดง)

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2567

คำนำ

เอกสารประกอบการสอนรายวิชานาฏศิลป์พื้นเมือง และการแสดงเพลงพื้นบ้านของไทย รหัสรายวิชา PER2615 เรียบเรียงขึ้นตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบการสอนในรายวิชาดังกล่าว

เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้มุ่งเน้นข้อมูลเชิงทฤษฎีและวิธีฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย จุดมุ่งหมายคือ ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้และความสามารถอันเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ รวมถึงความสามารถในการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นนาฏศิลป์มืออาชีพในอนาคต เนื้อหาในการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อตามความเหมาะสมของเนื้อหาใน 1 ภาคเรียนและจำนวนนักศึกษา 1 ชั้นปี ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการศึกษาและความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของสวนสุนันทาในแง่ของการอนุรักษ์ การจัดการเรียนการสอนจึงประกอบด้วยการศึกษาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยผู้เขียนเรียบเรียงไว้อย่างชัดเจน เนื้อหาที่เสนอไว้ นี้ สามารถนำไปใช้ ประกอบการสอน การค้นคว้า และการฝึกปฏิบัติ ด้วยตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับเริ่มต้น นักศึกษาสามารถอ่านเพื่อประกอบการทบทวนบทเรียนในแต่ละเนื้อหาของการเรียนรวมทั้งยังสามารถใช้ศึกษาเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ในส่วนของผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของเนื้อหาดังกล่าวและทบทวนการฝึกปฏิบัติก่อนการนำไปใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านมีอาจะกล่าวนามได้ทั้งหมด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนาฏศิลป์ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทั้งยังให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาของการทำงาน คณาจารย์สาขาวิชาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้ให้คำแนะนำกำลังใจ และกระตุ้นเตือนตลอดระยะเวลาในการทำเอกสารประกอบการสอนจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบใจนักศึกษาสาขาวิชาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเป็นผู้ใช้เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้ตลอดจนได้แสดงข้อคิดเห็นนำไปสู่การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนให้มีความสมบูรณ์

ผู้เขียนหวังใจว่า เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้จะอำนวยประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและผู้สนใจด้านนาฏศิลป์ไทย และหากท่านที่นำไปใช้พบข้อบกพร่องใดก็ตามโปรดแจ้งผู้เขียนเพื่อการพัฒนางานเขียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อนึ่ง ผู้เขียนขออภัยและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ ณ โอกาสนี้

มนัญชยา เพชรูจี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญภาพ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
แผนบริหารการสอนประจำวิชา.....	ฉ
แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 1	1
บทที่ 1 นาฏศิลป์พื้นเมืองของไทย.....	2
1.1 ที่มา.....	3
1.2 องค์ประกอบการแสดง.....	5
สรุป.....	8
คำถามท้ายบท.....	13
รายการอ้างอิง.....	15
แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 2.....	19
บทที่ 2 การแสดงเพลงพื้นบ้านในภูมิภาคต่างของไทย.....	20
2.1 ที่มา.....	20
2.2 องค์ประกอบการแสดง.....	30
สรุป.....	35
คำถามท้ายบท.....	36
รายการอ้างอิง.....	37
แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 3.....	38
บทที่ 3 ปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง เพลงพื้นบ้าน.....	39
3.1 ภาคเหนือ.....	40
3.2 ภาคกลาง.....	45
สรุป.....	53
คำถามท้ายบท.....	54
รายการอ้างอิง.....	55

	หน้า
แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 4.....	56
บทที่ 4 ปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง เพลงพื้นบ้าน.....	57
4.1 ภาคอีสาน.....	57
4.2 ภาคใต้.....	64
สรุป.....	70
คำถามท้ายบท.....	71
รายการอ้างอิง.....	72
บทสรุป.....	73
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	82
แนวการตอบคำถามท้ายบท.....	83